

Міністерство освіти і науки України
Західноукраїнський національний університет
Факультет фінансів та обліку

Кафедра обліку та оподаткування

ОБЛІК І КОНТРОЛЬ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Міждисциплінарна курсова робота

Студентки V курсу ОДСм-11 групи
Спеціальність – 071 «Облік та оподаткування»
Освітньо-професійна програма «Інформаційні
технології обліку, оподаткування та контролю
в державному секторі економіки»

Саламандик Світлани Василівни

Керівник: к.е.н., доц. Бурденюк Т. Г.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

м. Тернопіль – 2020 р.

Зміст

ВСТУП	4
1. Завдання, значення обліку, аналізу та контролю в забезпеченні ефективного функціонування установ державного сектору економіки	6
2. Методика обліку фінансового забезпечення установи	12
3. Організація та методика контролю фінансового забезпечення бюджетних установ	20
ВИСНОВКИ	24
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	26
ДОДАТКИ	28

План

ВСТУП

1. Завдання, значення обліку, аналізу та контролю в забезпеченні ефективного функціонування установ державного сектору економіки.
2. Методика обліку фінансового забезпечення установи.
3. Організація та методика контролю фінансового забезпечення бюджетних установ.

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ВСТУП

Актуальність теми. Бюджетні установи вважаються юридичними особами, що надають нематеріальні послуги для задоволення соціальних, культурних чи інших потреб. Вони є некомерційними, тому їх діяльність - це надання послуг населенню країни, а не отримання прибутку.

Фінансування в бюджетних установах проводиться за рахунок коштів місцевого та державного бюджетів, що надаються на основі затвердженого кошторису. Якість освіти на вищому та найвищому рівнях потребує відповідного фінансування, яке є актуальним для України. На сьогодні фінансування в закладах освіти є на низькому рівні, порівнюючи його, наприклад, з країнами ЄС. Це зв'язано з обмеженістю фінансових ресурсів з боку України та жорсткою регламентацією напрямків їх використання. Це негативно впливає на діяльність установ. Тому з'являється потреба в підвищенні ефективності використання цих ресурсів, що перебувають у розпорядженні державної установи.

Серед основних проблем освіти можна виділити [1, с. 91]: низьку заробітну плату вчителів і викладачів, нестачу учительських кадрів, особливо в сільській місцевості; недостатню матеріальну базу, слабку оснащеність шкіл комп'ютерами; проблеми підключення шкіл до мережі Інтернет; недосконалу систему оцінювання знань учнів і студентів.

Питання щодо покращення обліку у бюджетній сфері розкриваються у працях С. В. Левицької, В. І. Лемішовського, Р. Т. Джоги, М. Р. Лучка, Н. М. Хорунжак та ін. Дослідження цих людей спрямовані на питання організації обліку, а також проведення аналізу та контролю діяльності установ державного сектору економіки в загальному.

Виходячи з актуальності теми курсової роботи, можна визначити мету. Її **мета** – це визначення особливостей обліку фінансового забезпечення державної гімназії.

Для досягнення визначеної мети можна виділити такі завдання:

- ознайомитися з діяльністю державної гімназії;

- розглянути та дослідити особливості обліку фінансового забезпечення установи;
- розглянути нормативно-правове регулювання діяльності та фінансового забезпечення державного сектору економіки;
- дослідити та зробити огляд методики ведення обліку фінансового забезпечення державної гімназії;
- провести аналіз ефективності фінансового забезпечення та зробити відповідні висновки та надати пропозиції щодо удосконалення фінансування установи.

Об'єктом дослідження є фінансово-кредитний механізм та система фінансового забезпечення в Заліщицькій державній гімназії ім. братів Гнатюків.

Предметом дослідження виступає методика обліку, аналізу та контролю фінансового забезпечення в Заліщицькій державній гімназії ім. братів Гнатюків.

Методи дослідження. У курсовій роботі застосовуються методи, які розкривають основні питання даної теми. До цих методів належать: документація, аналіз, вибірка, порівняння тощо.

Обсяг і структура роботи. Курсова робота складається зі вступу, 3-х питань, висновків, списку використаних джерел та додатків, які стосуються теми дослідження. Обсяг курсової роботи становить 32 сторінки.

1. Завдання, значення обліку, аналізу та контролю в забезпеченні ефективного функціонування установ державного сектору економіки

До основних завдань, що вирішуються у процесі надходження [6], наявності та використання фінансових ресурсів загального та спеціального фондів державного сектору економіки, належать:

- Оцінка виконання кошторисних призначень;
- Оцінка виконання плану за основними показниками надходжень загального та спеціального фондів;
- Розрахунок впливу факторів за основними результативними показниками;
- Вироблення заходів щодо усунення виявлених в процесі аналізу недоліків;
- вишукування джерел утворення і ефективного використання коштів за загальним і спеціальним фондами, максимізація доходів бюджетної установи;
- побудова ефективного механізму управління бюджетною установою;
- використання бюджетною установою ринкових механізмів залучення фінансових коштів.

В. Федосов вважає, що фінансове забезпечення – це структурна підсистема фінансово-кредитного механізму, система джерел і форм фінансування розвитку економічної та соціальної сфер суспільства. Воно здійснюється в трьох формах: самофінансування, кредитування, бюджетне фінансування [9, с. 3].

Н. Карпишин надає інтонацію на тому, що у діяльності суб'єктів ринку дуже рідко використовують лише одну форму фінансового забезпечення, а в більшості випадків оптимально поєднують різні форми. Кожен економічний суб'єкт формує власну модель фінансового забезпечення, якою визначає склад і структуру джерел фінансування й відповідні форми руху коштів [10, с. 28].

Виходячи з позицій вище згаданих науковців, можна зробити відповідний висновок, що бюджетне фінансування – це форма фінансового забезпечення, яка стосується виділення коштів на утримання державних закладів, установ та

організацій, виконання відповідних програм та здійснення певних заходів з відповідного бюджету.

Важливою складовою фінансового забезпечення установи є збільшення кількості та розширення спектру послуг на платній основі, встановленні справедливої ціни, яка б задовольняла споживача та відповідала завданню самоокупності та самофінансування установи [25, с. 20].

Варто сказати, що бюджетне фінансування здійснюється в обмежених розмірах, і для цього необхідно залучати додаткові ресурси. Можна запропонувати для забезпечення зростання доходів установи розвивати її багатоканальне фінансування методом розширення додаткових послуг. Це дасть можливість поповнити обсяг доходів установи, а також забезпечить її фінансування. Такі зміни у фінансовому забезпеченні можуть дозволити бюджетній установі можливість:

- використовувати частину фінансових ресурсів, які знаходяться у розпорядженні установи;
  - надавати різноманітні послуги на платній основі;
  - встановлювати ціни на послуги.

Бюджетне фінансування, як інструмент механізму виконання бюджету, базується на наукових принципах, до яких належать:

- плановість – всі державні витрати закріплені у відповідних планово-фінансових актах;
- цільове спрямування коштів – кошти плануються, відпускаються і використовуються на суворо визначені цілі;
- безповоротність та безвідплатність фінансування державних витрат, ефективне використання бюджетних коштів – мають на меті одержання суспільно-необхідних результатів при мінімальних витратах фінансових ресурсів;
- фінансування в міру виконання планів – базується на забезпеченні асигнувань фактичних витрат і на конкретних цілях;

- фінансування бюджетних установ на основі встановлених економічних нормативів залежно від сфери діяльності;
- постійний контроль за витрачанням бюджетних коштів [3, с. 331].

Варто зазначити, що без чіткої організації роботи та обов'язкового дотримання вимог документального забезпечення не може бути ефективною та результативною діяльність державної установи.

Державна гімназія самостійно визначає форму організації бухгалтерської роботи, виходячи з умов діяльності. Методи і форму обліку на основі діючих загальних формах і методах, розробляють систему обліку, контролю та звітності господарських операцій, визначають права працівників на підписи документів.

Бухгалтерський облік є важливим для діяльності будь-якого підприємства чи державної установи незалежно від форм власності. Його веденням займається бухгалтерська служба. Тому, до основних документів, які регулюють ведення бухгалтерського обліку та організацію бухгалтерської служби в державній гімназії[16], є

- Бюджетний кодекс (Відомості Верховної Ради України(ВВР), 2010, №50);
- Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, №40) ;
- Постанова КМУ № 59 від 26.01. 2011 року „Про затвердження типового положення про бухгалтерську службу бюджетної установи”
- Міністерство Фінансів України Наказ №214 від 21.02.2011 «Порядок погодження призначення на посаду та звільнення з посади головного бухгалтера бюджетної установи».

Автори Давидюк Т.В. та Боримська К.П. підкреслюють, що завдання бухгалтера або бухгалтерської служби полягає у формуванні якісної, достовірної й повної інформації про ведення господарської діяльності та її результати. Її правильне використання дозволяє розробити оптимальні управлінські та фінансові рішення [5, с. 84].

Керівник бухгалтерської служби – це головний бухгалтер, який підпорядковується керівнику бюджетної установи (державної гімназії), та є підзвітним керівнику чи його заступнику. Бухгалтерська служба у своїй діяльності керується такими чинними документами, як Закони України та інші нормативно-правові акти, що регламентують відносини та фінансово-господарську діяльність бюджетної установи, накази керівника бюджетної установи, а також положення про бухгалтерську службу (п. 4 Типового положення).

Існує модель взаємозв'язку бухгалтерського обліку, контролю та аналізу, яку слід розглянути з метою обґрунтування цілісної моделі управління діяльністю суб'єктів державної установи. Облік, аналіз та контроль необхідно представити в якості взаємодії елементів системи управління, які пов'язані між собою інформаційними потоками. Така взаємодія дає можливість прийняття ефективних управлінських рішень, які стосуються фінансово-господарської діяльності установи ДСЕ.

Щодо аналізу, він вважається методичним прийомом, який характеризується виокремленням складових частин. Можна виділити декілька функцій аналізу фінансово-господарської діяльності установи: цільова, пошукова, оцінно-діагностична, регулятивна, прогностична, інформаційна, контрольна та управлінська. Їх завдання відображено на рис. 1.1

Необхідно починати контроль за фінансовими ресурсами бюджетної установи з аналізу кошторису, правильності його формування та внесення змін в процесі виконання. Виходячи з аналізу кошторису, є можливість з'ясувати, які є фінансові порушення відносно формування та використання фінансових ресурсів. Зокрема, Н. Хорунжак обґрунтовує потребу проведення внутрішнього контролю за витратами бюджетних установ на надання послуг, підкреслює етапи його проведення та інформаційне забезпечення [26, с. 216].

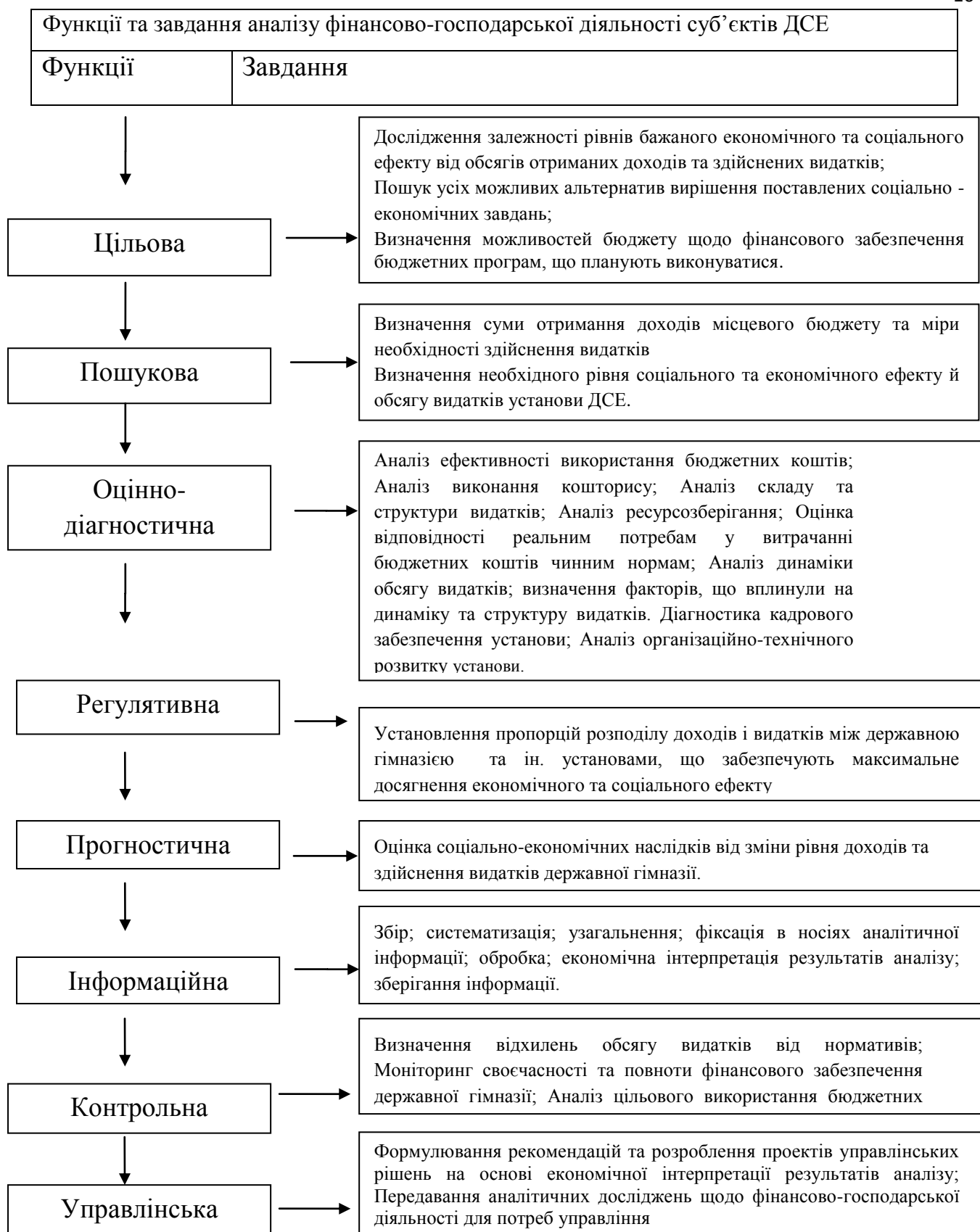

Рис.1.1 – Сукупність функцій і завдань аналізу фінансово - господарської діяльності суб'єктів державного сектору

Примітка. Розроблено автором за даними[4]

Можна зробити висновок, що поєднання зовнішнього, відомчого та внутрішнього контролю дає можливість забезпечити дотримання фінансової дисципліни всіма навчальними закладами і слугувати ефективному використанню коштів загального та спеціального фондів бюджету.

Одним із найнеобхідніших заходів контролю посідає перевірка дотримання законодавчих документів. Важливо сконцентрувати увагу при аналізі кошторису на коштах спеціального фонду. Якраз в питанні формування доходів і видатків кошторису спеціального фонду в процесі проведення контролю можна побачити величезну кількість порушень нормативно-правових актів. Бухгалтерський облік повинен забезпечити контроль за ефективним і раціональним використанням фінансових ресурсів, тому необхідно впроваджувати дієві системи управління ними, більш широко впроваджувати АРМ бухгалтера з обліку фінансових ресурсів.

2. Методика обліку фінансового забезпечення установи

Фінансові ресурси генеруються за результатом розподілу та перерозподілу валового внутрішнього продукту. Зокрема, В.М. Родіонова підкреслює, що фінансові відносини на всіх рівнях господарювання пов'язані з формуванням грошових доходів і накопичень різних економічних суб'єктів. Ці грошові доходи та накопичення набирають форми фінансових ресурсів [24].

Важливим для ефективного функціонування в бюджетній установі є фінансове забезпечення. Заліщицька державна гімназія практично не має власних доходів, і свою діяльність здійснює за рахунок коштів бюджету Києва (субвенція) та місцевого бюджету. Відповідно, фінансове забезпечення установи – це різного роду фонди фінансових ресурсів, які знаходяться в розпорядженні установи ДСЕ.

Місцевий бюджет – це обласні, районні бюджети, та бюджети місцевого самоврядування (наприклад, бюджети територіальних общин, сіл, селищ, міст). Державний бюджет – це бюджет, що формується на рівні держави.

Фінансово-господарська діяльність гімназії здійснюється на основі її кошторису[12]. Джерелами формування кошторису є:

- кошти засновника;
- кошти місцевого та державного бюджету, що надходять у розмірі, передбаченому нормативами фінансування загальної середньої освіти для забезпечення вивчення предметів в обсязі державних стандартів освіти;
- кошти, отримані від надання гімназією додаткових освітніх послуг;
- кредити та інвестиції банків;
- добровільні грошові внески і пожертвування підприємств, установ, організацій та окремих громадян, іноземних юридичних та фізичних осіб.

За наявності фінансових можливостей (асигнувань) гімназії можуть виділятися додаткові бюджетні кошти на факультативи, консультації, індивідуальне навчання та організацію позакласної (гуртки, лекції, курси тощо), методичної, науково-експериментальної роботи[12].

В сучасних умовах бухгалтерський облік стає дуже необхідним у

підприємствах та бюджетних установах. Бухгалтерський облік – це процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень[15]. Виникає затребуваність бухгалтера, який здатний якісно та достовірно вести облік як на підприємстві, так і в установі ДСЕ.

Державне казначейство України встановлює правила бухгалтерського обліку та складання звітності про виконання кошторисів бюджетної установи.

Бухгалтерський облік в гімназії ведеться з дня реєстрації установи до її ліквідації безперервно. Установа веде бухгалтерський облік за методом подвійного запису в Меморіальних ордерах (бюджет), тобто застосовується меморіально-ордерна форма обліку в бюджетній установі. Всього налічують 16 Меморіальних ордерів відповідно за його призначенням, але державна гімназія веде облік за цими Меморіальними ордерами[7]:

- 1) Меморіальний ордер №1 «Накопичувальна відомість за касовими операціями» типової форми №380 (бюджет) призначений для обробки звітів касира з метою систематизації дебетових і кредитових оборотів у касі на поточний місяць;
- 2) Меморіальний ордер №2 «Накопичувальна відомість руху коштів загального фонду в органах Державного казначейства України т. ф. №381 (бюджет);
- 3) Меморіальний ордер №3 «Накопичувальна відомість спеціального фонду в органах Державного казначейства України» т. ф. №382 (бюджет);

В Меморіальних ордерах №2 і №2 відображаються надходження асигнувань у рахунках установи та здійснення касових видатків загального та спеціального фондів бюджету.

- 4) Меморіальний ордер №4 «Накопичувальна відомість за розрахунками з іншими дебіторами» т. ф. №408 (бюджет) призначений для обліку з різними підприємствами та установами, які є дебіторами державної гімназії;

- 5) Меморіальний ордер №5 «Зведення розрахункових відомостей із заробітної плати та стипендій» т. ф. №405 (бюджет). Оскільки державна гімназія є бюджетною установою, яка входить до списку загальноосвітніх закладів (школа, гімназія), стипендія тут не нараховується;
- 6) Меморіальний ордер №6 «Розрахункова відомість за розрахунками з іншими кредиторами» т. ф. №409 (бюджет);
- 7) Меморіальний ордер №7 «Накопичувальна відомість за розрахунками в порядку планових платежів» т. ф. №410 (бюджет). В ньому відображається облік розрахунків за продукти харчування, медикаменти та перев'язувальні засоби;
- 8) Меморіальний ордер №8 «Накопичувальна відомість за розрахунками з підзвітними особами» т. ф. №386 (бюджет);
- 9) Меморіальний ордер №9 «Накопичувальна відомість про вибуття та переміщення необоротних активів» т. ф. №438 (бюджет) та Меморіальний ордер №10 «Накопичувальна відомість про вибуття та переміщення малоцінних та швидкозношуваних предметів» т. ф. №439 (бюджет);
- 10) Меморіальний ордер №11 «Зведення накопичувальних відомостей про надходження продуктів харчування» т. ф. №398 (бюджет) застосовується в тому випадку, коли є декілька накопичувальних відомостей про надходження продуктів харчування;
- 11) Меморіальний ордер №12 «Зведення накопичувальних відомостей про витрачання продуктів харчування» т. ф. №411 (бюджет);
- 12) Меморіальний ордер №13 «Накопичувальна відомість витрачання матеріалів» т. ф. №306 (бюджет);
- 13) Меморіальний ордер №14 «Накопичувальна відомість нарахування доходів спеціального фонду бюджетних установ» т. ф. №409 (бюджет);

Бухгалтерський облік ведуть за допомогою меморіально-ордерної, журнально-ордерної та автоматизованої форм обліку.[13] Хоча основною вважається меморіально-ордерна форма обліку, за якої господарські операції

ведуть відповідно в Меморіальних ордерах, які були зазначені вище. Також можна відобразити схему обліку. (див. Рис 2.1)

Рис. 2.1. Загальна схема меморіально-ордерної форми бюджетного обліку

Примітка. Розроблено автором за даними[7].

Складання меморіальних ордерів[7] здійснюється за такими принципами:

- забезпечення протягом місяця рівномірності записів в обліковій реєстри;
- посилення контролю облікових записів;
- накопичення інформації за кореспондуючими рахунками по дебету рахунка з кредиту рахунків та субрахунків і за кредитом рахунка в дебет рахунків та субрахунків;
- прискорення складання книги «Журнал – Головна» та звітності за даними меморіальних ордерів;
- поліпшення організації праці бухгалтерів.

У державній гімназії бухгалтерський облік ведуть за Планом рахунків бюджетних установ. На підставі Міжнародних стандартів було розроблено План рахунків бюджетних установ[18].

Залежно від економічного змісту й будови розрізняють три види рахунків:

- активні, які призначені для обліку наявності й руху активів видатків бюджетної установи;
- пасивні, які призначені для обліку наявності й руху власного капіталу бюджетної установи та її доходів;
- активно – пасивні, які призначені для обліку розрахунків[7].

Ще одним важливим документом в бюджетному обліку становить кошторис. Єдиний кошторис доходів і видатків бюджетної установи є основним документом, який визначає загальний обсяг[13], цільове надходження і поквартальний розподіл коштів установи і складається за формою.

Заліщицька державна гімназія фінансується за рахунок коштів відділу з питань освіти, молоді і спорту Заліщицької райдержадміністрації та бюджету держави. Субвенція – це така грошова допомога, яка призначена місцевим бюджетам із державного бюджету. Отже, взявши дані із кошторису 2020 за субвенцією, видатки та надання кредитів становлять 6420325,00 грн.

Таблиця 2.1.

Структура видатків та кредитів Заліщицької державної гімназії.

Видатки та надання кредитів - усього	Код Х	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом (грн.)
Поточні видатки	2000	6420325,00		6420325,00
Оплата праці	2110	5262560,00		5262560,00
Заробітна плата	2111	5262560,00		5262560,00
Грошове забезпечення військовослужбовців	2120	1157765,00		1157765,00

Кошторис містить дві частини:

1) Загальний фонд містить обсяг надходжень із загального фонду бюджету та розподіл видатків за повною економічною класифікацією видатків бюджету на виконання бюджетною установою основних функцій або розподіл надання кредитів з бюджету за класифікацією надання кредитів[7]

2) Спеціальний фонд містить обсяг надходжень із спеціального фонду бюджету на конкретну мету та їх розподіл за повною економічною класифікацією видатків бюджету на здійснення відповідних видатків згідно із законодавством, а також на реалізацію пріоритетних заходів, пов'язаних з виконанням установою основних функцій, або розподіл надання кредитів з бюджету згідно із законодавством за класифікацією кредитування бюджету.

Форма бюджету затверджується Міністерством Фінансів України[7].

Виконання кошторисів регулюється Постановою КМУ «Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ» від 27.05 2020 р. №414.

До фінансового забезпечення можна віднести й оплату праці. Конституція України (Відомості Верховної Ради України (ВВР) 1996, №30). [11] є одним із основних законодавчих актів, на якому ґрунтується законодавство про працю. До таких законодавчих актів ще можна віднести Закон України «Про оплату праці» №17 від 20.04.1995, Закон України «Про відпустки» №2 від 15.11.1996 та ін.

Згідно з Законом України «Про оплату праці» заробітна плата – це винагорода, обчислена у грошовому виразі, яку за трудовим договором роботодавець виплачує працівникові за виконану ним роботу[14].

Заробітна плата складається з:

- Основної заробітної плати;
- Додаткової заробітної плати
- Інших заохочувальних та компенсаційних виплат.

Основна заробітна плата – це винагорода за виконану роботу відповідно до встановлених норм праці.

Додаткова заробітна плата – це винагорода за працю понад установлені норми, за трудові успіхи та винахідливість, та особливі умови праці[14].

Інші заохочувальні та компенсаційні виплати – це виплати у формі винагород за підсумками роботи за рік, премії за спеціальними системами і положеннями, виплати в рамках грантів, компенсаційні та інші грошові та матеріальні виплати, які не передбачені актами чинного законодавства або які провадяться понад установлені норми зазначеними актами.

До основної організації оплати праці відноситься тарифна система оплати праці, яка в себе включає тарифну сітку, тарифний розряд і тарифну ставку.

Тарифна система оплати праці призначена для розподілу робіт в залежності від їх ступеня складності, а працівників – залежно від їх кваліфікації і відповідальності за розрядами тарифної сітки. Тарифна сітка містить в собі тарифні ставки: тарифної ставки робітника першого розряду та міжкваліфікаційних співвідношень розмірів тарифних ставок (посадовий оклад). Всі посади за тарифними розрядами відображені в Штатному розписі установи. Штатний розпис бюджетної установи – це основний організаційно-розпорядчий документ із обліку оплати праці, в якому міститься інформація про структуру установи, чисельність відділів та співробітників, а також розмір їхньої заробітної плати, посадового окладу за тарифним розрядом, підвищення, надбавки та доплати. Штатний розпис складається раз на рік. Він затверджується підписами директора бюджетної установи (державної гімназії) Олександри Войчишин та головного бухгалтера Дмитра Костів, а також начальника відділу з питань освіти Бориса Павлюка та завіряється печаткою. Фінансування виплат у бюджетних установах, а саме у державній гімназії, із заробітної плати виконується згідно окремого КЕКВ 1110 «Оплата праці працівників бюджетних установ». Бюджетна класифікація – єдине систематизоване згрупування доходів, видатків, кредитування, фінансування бюджету, боргу відповідно до законодавства України та міжнародних стандартів[17]. Тому можна сказати, що виплати із заробітної плати здійснюються насамперед.

У Штатному розписі Заліщицької державної гімназії нараховується 10 педагогічних працівників, які із них:

- Директор;
- заступник директора з навчальної роботи;
- педагог - організатор;
- керівник гуртка (3 особи);
- вихователі;
- соціальний педагог
- практикуючий психолог.

До спеціалістів відносять:

- 1) Бібліотекар
- 2) Лаборант
- 3) Секретар – друкарка
- 4) Керівник гуртка
- 5) Фахівець з охорони праці
- 6) Медсестра
- 7) Інженер – електронік

А також, до обслуговуючого персоналу належать:

- Завідувач господарством
- Робочий по обслуговуванню
- Сторож
- Оператор котельні
- Прибиральниця службових приміщень
- Двірник
- Електромонтер
- Помічник вихователя.

Всього налічується 17 штатних одиниць обслуговуючого персоналу. Їхній тарифний розряд та посадовий оклад вказані у Штатному розписі (див. Додаток Б). Найбільший посадовий оклад мають директор та заступник директора з навчальної частини. підвищення згідно пост. №22 від 11.01.2018 р. у розмірі

10% отримали всі педагогічні працівники, крім обслуговуючого персоналу, та спеціалістів (за винятком керівника гуртка). Надбавки у розмірі 20% і 10% за престижність отримали всі педагогічні працівники і спеціалісти (керівник гуртка) відповідно до свого посадового окладу. Доплати за отримав бібліотекар у розмірі 30% за завідування бібліотекою гімназії. Якщо подивитися на Штатний розпис 2019 року (див. Додаток В), можна зробити висновок, що посадовий оклад працівників був нижчим, ніж у 2020 році, і відповідно меншим був розмір підвищення згідно пост. №22 від 11.01.18 р., навіть якщо відсоток становив 10%, як і у 2020 році. Розмір посадового окладу залежить від мінімального прожиткового мінімуму, тобто, якщо у 2019 році прожитковий мінімум становив 1921 грн. для працездатних осіб, то у 2020 році він зріс на 106 грн. і становить 2027 грн. станом на 1 січня 2020 року. Можна зробити висновок, що чим більший прожитковий мінімум, тим більшим буде ставати посадовий оклад працездатної особи, і відповідно її заробітна плата.

В кінці періоду складається звітність[22]. Виділяють бюджетну та фінансову звітність. До фінансової звітності належать:

- Баланс №1-дс;
- Звіт про фінансові результати №2-дс;
- Звіт про рух грошових коштів №3-дс;
- Звіт про власний капітал №4-дс;
- Примітки до річної фінансової звітності №5-дс.

До бюджетної звітності можна віднести:

- 1) Звіт про надходження та використання коштів загального фонду №2-д, №2-м;
- 2) Звіт про надходження і використання коштів як плата за послуги №4-1д, №4-1м;
- 3) Звіт про надходження і використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень №4-2д, №4-2м;
- 4) Звіт про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду №4-3д, №4-3м;

- 5) Звіт про надходження і використання коштів, отриманих на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів №4-4д;
- 6) Звіт про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду (кредити (позики) від іноземних держав, іноземних фінансових установ і міжнародних фінансових організацій) №4-3д.1, №4-3м.1;
- 7) Звіт про заборгованість за бюджетними коштами №7д, №7м.
- 8) Звіт про заборгованість за окремими програмами №7д.1, №7м.1
- 9) Звіт про виконання бюджету (кошторису) Фонду та інші.

Бюджетна звітність керується Наказом «Про затвердження Порядку складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування» [23], в якій вказано порядок та строки виконання бюджетної звітності.

Фінансова звітність, в якій теж відображається фінансове забезпечення установи, керується Наказом «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 "Подання фінансової звітності"» [22].

3. Організація та методика контролю фінансового забезпечення бюджетних установ

Контроль відіграє важливу роль в обліку фінансового забезпечення. Планування вважається першим етапом контролю фінансового забезпечення, адже від нього залежить від доцільного використання потенціалу служби кадрів, ефективність та результативність контролю. Планові документи, які необхідно розробити та затвердити, містять в собі:

- Основні напрями контрольно-ревізійної роботи Державної фінансової інспекції;
- Перелік установ (об'єкти контролю), які входять до списку тих, на яких планується ревізія за темою згідно Плану контрольно-ревізійної роботи на відповідний період[6];
- План контрольно - ревізійної роботи Державної фінансової інспекції України на перший квартал поточного року.

На основі цих документів проводять контрольні заходи.

Головними завданнями органу державного фінансового контролю є: здійснення державного фінансового контролю за використанням і збереженням державних фінансових ресурсів, необоротних та інших активів, правильністю визначення потреби в бюджетних коштах та взяттям зобов'язань, ефективним використанням коштів і майна, станом і достовірністю бухгалтерського обліку і фінансової звітності у міністерствах та інших органах виконавчої влади, державних фондах, фондах загальнообов'язкового державного соціального страхування, бюджетних установах і суб'єктах господарювання державного сектору економіки, а також на підприємствах, в установах та організаціях, які отримують (отримували у періоді, який перевіряється) кошти з бюджетів усіх рівнів, державних фондів та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування або використовують (використовували у періоді, який перевіряється) державне чи комунальне майно (далі - підконтрольні установи), за дотриманням бюджетного законодавства, дотриманням законодавства про закупівлі, діяльністю суб'єктів господарської діяльності незалежно від форми

власності, які не віднесені законодавством до підконтрольних установ, за судовим рішенням, ухваленим у кримінальному провадженні[19].

Державний фінансовий аудит є різновидом державного фінансового контролю і полягає у перевірці та аналізі органом державного фінансового контролю фактичного стану справ щодо законного та ефективного використання державних чи комунальних[19] коштів і майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю. Результати державного фінансового аудиту та їх оцінка викладаються у звіті.

Метою для проведення контролю суб'єктами державного фінансового контролю є забезпечення кращого використання фінансових ресурсів установ суб'єктів державного фінансового контролю.

Одним із видів контролю виступає Державний фінансовий аудит. Проведення фінансового аудиту діяльності регламентується Методикою проведення Державною фінансовою інспекцією України, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затвердженою Наказом Міністерства фінансів України №728 від 26.06.2014 р. Відповідно до положень Методики державний фінансовий аудит діяльності суб'єктів господарювання – це різновид державного фінансового контролю, який полягає у перевірці та аналізі фактичного стану справ щодо законного та ефективного використання державних чи комунальних коштів і майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю.[6]

Державний фінансовий контроль можна поділити на:

- державний незалежний (зовнішній) контроль:
- державний внутрішній контроль.

Державний фінансовий контроль[27] здійснюється від імені держави спеціально створеними органами державного фінансового контролю, діяльність яких визначається нормативно-правовими актами та іншими документами.

До органів, що здійснюють державний фінансовий контроль, належать:

- 1) Міністерство Фінансів України
- 2) Рахункова палата України
- 3) Державна аудиторська служба України
- 4) Державна казначейська служба України

Також можна відзначити, що Рахункова палата України проводить контроль за:

- ✓ Використання коштів місцевих бюджетів у частині видатків, які визначаються функціями держави.
- ✓ Використання коштів місцевих бюджетів у частині трансфертів, що надаються до державного бюджету.[27]
- ✓ Надходженням закріплених за місцевими бюджетами загальнодержавних податків та зборів або їх частки.

Державна аудиторська служба України проводить перевірку за:

- Цільовим, ефективним та результативним використанням коштів місцевих бюджетів;
- достовірністю підкреслення необхідності в коштах бюджету при складанні планових показників бюджету;
- відповідністю взятих бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів відповідним бюджетним асигнуванням, паспорту бюджетної програми;
- веденням бухгалтерського обліку, складанням фінансової та бюджетної звітності та інших документів.

[20, с. 6] Необхідно ще додати, що Державна казначейська служба теж відіграє роль у контролі фінансового забезпечення бюджетної установи, а саме здійснює контроль за:

- веденням бухгалтерського обліку всіх надходжень та витрат місцевих бюджетів;
- відповідністю кошторисів розпорядників бюджетних коштів показникам розпису бюджету;

➤ відповідністю взятих бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів відповідним асигнуванням, паспорту бюджетної програми тощо.

Рахункова палата – це орган держави, який виконує зовнішній фінансовий контроль від імені Верховної Ради України. [21]

[20] Державна казначейська служба України (Казначейство) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів і який реалізує державну політику у сферах казначейського обслуговування бюджетних коштів, коштів клієнтів відповідно до законодавства, бухгалтерського обліку виконання бюджетів. Казначейство у своїй діяльності керується Конституцією [11] та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства, а також дорученнями Кабінету Міністрів України і Міністерства фінансів.

Можна зробити висновок, що необхідність проведення планового контролю є запорукою ефективності ведення обліку фінансового забезпечення установи, його достовірності у показниках, які наведено у звітності бюджетної установи та заходів щодо удосконалення ведення обліку фінансового забезпечення на високому рівні.

ВИСНОВКИ

Отже, в курсовій роботі було розглянуто питання щодо обліку, контролю та аналізу фінансового забезпечення бюджетної установи. Для прикладу було проаналізовано Заліщицьку державну гімназію ім. братів Гнатюків. Тому можна зробити висновки:

1. Гімназія — середній загальноосвітній навчально-виховний заклад другого-третього ступеня, що забезпечує науково-теоретичну, гуманітарну, загальнокультурну підготовку обдарованих і здібних дітей.[12]

Державна гімназія фінансується за рахунок коштів місцевого та державного бюджетів. Місцевий бюджет – це обласні, районні бюджети та бюджети місцевого самоврядування. Державний бюджет – це кошти бюджету, що формуються на рівні держави[17].

1) Важливим документом для відображення фінансового забезпечення установи є кошторис[17]. Кошторис – це основний плановий фінансовий документ бюджетної установи, яким на бюджетний період встановлюються повноваження щодо отримання надходжень. А також розподіл бюджетних асигнувань на взяття бюджетних зобов'язань та здійснення платежів для виконання бюджетною установою своїх функцій, та досягнення результатів, визначених відповідно до бюджетних призначень.

Кошторис складається раз на рік. У ньому відображаються надходження та видатки із загального та спеціального фондів бюджету установи.

2) Також велике значення має бухгалтерська служба установи. Задача бухгалтера: достовірно відображення господарських операцій з фінансового забезпечення установи, і не тільки, а ще дотримання вимог чинного законодавства.

Державна гімназія самостійно визначає форму організації бухгалтерської роботи, виходячи з умов діяльності. Вона опирається на меморіально-ордерну форму обліку, але використовує також «Журнал-Головну» та автоматизовану форми обліку. Остання в свою чергу полегшує роботу ведення обліку.

3) Ще можна сказати і про облік оплати праці. Використовується тарифна система оплати праці, що включає в себе тарифну сітку. Та, в свою чергу, містить в собі тарифні ставки та розряди, необхідні для визначення посадового окладу співробітника та розрахунку його заробітної плати. Вся інформація відображена в важливому документі, який називається Штатним розписом. У Штатному розписі Заліщицької державної гімназії ім. братів Гнатюків був проведений аналіз за даними 2019 і 2020 років.

4) Контроль фінансового забезпечення установи дуже необхідний, щоб удостоверитись у тому, що всі дані заповнено правильно. Є різні види контролю. Серед них можна виділити такі: внутрішній і зовнішній (державний). Державний фінансовий контроль[19] здійснюється від імені держави спеціально створеними органами державного фінансового контролю, діяльність яких визначається нормативно - правовими актами та іншими документами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Затонацька Т. Проблеми бюджетного фінансування науки та освіти в Україні. *Світ фінансів*. 2016. № 3 (12), жовтень. С. 89–94
2. Хмілевська О. Повноваження бюджетних установ при зарахуванні та обліку власних надходжень. *Казна*. 2015. № 4. С.18–20.
3. Василик О. Д., Павлюк К. В. Бюджетна система України. К. : Центр учбової літератури, 2018. 544 с.
4. Отенко І. П., Мішин О. Ю. Аналіз у бюджетних та банківських установах : навч. посіб. Х. : ІНЖЕК, 2015. 240 с.
5. Давидюк Т.В., Боримська К. П. Позиціонування обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства в навчальних планах фахівців напряму підготовки «облік і аудит» . *Економіка реалії часу*. 2015. № 3. С. 83-90.
6. Лучко М. Р., Зорій Н. М., Хорунжак Н. М.. Контроль у державному секторі економіки. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. 287 с.
7. Ватуля І. Д., Ватуля М. І., Левченко З. М., Романченко Ю. О. Облік у бюджетних установах : навч. посіб. К. : Центр навч. літ., 2017. 368 с.
8. Михайлов М. Г., Телегунь М. І., Славкова О. П., Бухгалтерський облік у бюджетних установах: навч. посіб./За заг. ред. М. Г. Михайлова. К.: Центр навч. літ., 2018. 384 с.
9. В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін. Бюджетний менеджмент: підр./ За заг. ред. В. Федосова. К.: КНЕУ, 2016. 864 с.
10. Карпишин Н. І. Фінансове забезпечення охорони здоров'я в реалізації державних функцій на ринку медичних послуг: дис. ... канд. екон. наук: 08.04.01. Тернопіль., 2018. 168 с.
11. Конституція України: оф. текст. Київ, №27-ІХ від 03.09.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (Дата звернення 09.12.2020 р.)
12. Про затвердження Інструкції про організацію та діяльність гімназії,

Інструкції про організацію та діяльність ліцею: Наказ оф. текст. Київ №217 від 20.07.1995 р. URL :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0007-96#Text> (Дата звернення 09.12.2020 р.)

13. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ: Постанова Кабінету Міністрів України оф. текст. Київ №414 від 27.05.2020 р. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-п#Text> (Дата звернення 09.12.2020 р.)

14. Про оплату праці: Закон України оф. текст. Київ №440-IX від

14.01.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр#Text> (Дата звернення 09.12.2020 р.)

15. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України оф. текст. Київ №776 IX від 14.07.2020 р. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (Дата звернення 09.12.2020 р.)

16. Про затвердження типового положення про бухгалтерську службу бюджетної установи: Постанова Кабінету Міністрів України оф. текст. Київ №173 (173-2015-п) від 08.04. 2015 р. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/59-2011-п#Text> (Дата звернення 09.12.2020 р.)

17. Бюджетний Кодекс оф. текст. Київ №907-IX від 17.09.2020 р. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (Дата звернення 09.12.2020 р.)

18. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі: Наказ оф. текст. Київ №514 від 09.12.2019 р. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-14#Text> (Дата звернення 09.12.2020 р.)

19. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України оф. текст. Київ №720-IX від 17.06.2020 р. URL:

- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text> (Дата звернення 09.12.2020 р.)
20. Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України: Постанова оф. текст. Київ №644 від 22.07. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-п#Text> (Дата звернення 09.12.2020 р.)
21. Про Рахункову палату: Закон України оф. текст. Київ №720-IX від 17.06.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text> (Дата звернення 09.12.2020 р.)
22. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 "Подання фінансової звітності: Наказ оф. текст. Київ №940 від 27.11.2018 р. ULR: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0095-11#Text> (Дата звернення 09.12.2020 р.)
23. Про затвердження Порядку складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування: Наказ оф. текст. Київ №123 від 27.03.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0196-12#Text> (Дата звернення 09.12.2020 р.)
24. Родионова В.М. Бухгалтерский учет и контроль в бюджетных учреждениях / В. М. Родионова. М: ИД ФБК-Пресс, 2016. 232с.
25. Бенько І. Д., Гуцайлюк Л. О. Роль і місце бюджетного обліку в організації фінансування бюджетних установ та шляхи його модернізації. *Галицький економічний вісник*, 2015. № 3. С.167-170.
26. Хорунжак Н. М. Модель системи внутрішнього контролю витрат бюджетних установ на надання послуг. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. Херсон: ХДУ. 2015. Вип. 9-1. Ч. 3. С. 213–217.

27. Ази контролю і нюанси аудиту: практ. посіб. від 16.05.2019 р. URL: <https://hromady.org/ази-контролю-і-нюанси-аудиту-новий-пос/> (Дата звернення 09.12.2020 р.)

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Наказ Міністерства фінансів України
грн

Затверджений у сумі: **6420325,00** (сума словами і цифрами)

Начальник відділу з питань освіти, молоді і спорту
(посада)
Богдан ПАПУШКО
(підпис)
(ініціали і прізвище)

21.01.2020р.
(число, місяць, рік)

Кошторис на 2020 рік

02145955 Відділ з питань освіти, молоді і спорту Заліщицької райдержадміністрації
(Код за ЄДРПОУ та найменування бюджетної установи)

Заліщики Тернопільської області
(найменування міста, району, області)
Вид бюджету: державний

код та назва відомчої класифікації видатків та кредитування бюджету 06 Відділ з питань освіти, молоді і спорту Заліщицької райдержадміністрації
код та назва програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів 0611020
Заліщицька державна гімназія ім. братів Гнатюків (грн.)
субвенція

Найменування	Код	Усього на рік		Разом
		Загальний фонд	Спеціальний фонд	
1	2	3	4	5
НАДХОДЖЕННЯ - усього	X	6420325,00		6420325,00
Надходження коштів із загального фонду бюджету	X		X	
Надходження коштів із спеціального фонду бюджету, у тому числі:	X	X		
- Надходження від плати за послуги, що надаються (розписати за підгрупами)		X		
- інші джерела власних надходжень бюджетних установ (розписати за підгрупами)		X		
- інші надходження, у т.ч.		X		
- інші доходи (розписати за кодами класифікації)		X		
- фінансування (розписати за кодами класифікації)		X		
- повернення кредитів до бюджету (розписати за кодами програмної класифікації видатків та субвенцій)		X		
ВИДАТКИ ТА НАДАННЯ КРЕДИТІВ - усього	X	6420325,00		6420325,00
Поточні видатки	2000	6420325,00		6420325,00
Оплата праці	2110	5262560,00		5262560,00
Заробітна плата	2111	5262560,00		5262560,00
Грошове забезпечення військовослужбовців	2120	1157765,00		1157765,00
Нарахування на оплату праці	2200			
Використання товарів і послуг	2210			
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	2220			
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	2230			
Продукти харчування	2240			
Оплата послуг (крім комунальних)	2250			
Видатки на відрядження	2260			
Видатки та заходи спеціального призначення	2270			
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	2271			
Оплата тепlopостачання	2272			
Оплата водopостачання та водовідведення	2273			
Оплата електроенергії	2274			
Оплата природного газу				

ДОДАТОК Б

Регістр О.П.
Головного управління
ЗС відомств ЗСЗСР
(написи П.І.Е)

Головний бухгалтер

М.П. Дубенько

Професійна комісія

Димко КОСІВ
Олександр ВОДИШІН

Table with 20 columns (№, Підприємство, Код фін. обл., Код фін. району, Код фін. району, Код фін. району, Код фін. району, Код фін. району, Код фін. району, Код фін. району, Код фін. району, Код фін. району, Код фін. району, Код фін. району, Код фін. району, Код фін. району, Код фін. району, Код фін. району, Код фін. району, Код фін. району) and multiple rows of financial data.

Зупинити виконання зобов'язань на період проведення ліквідації підприємства

СЛІДЧИЙ

БОЗПІС

ЕРОСІС ПАВЛЮК

Головний бухгалтер
ЗС відомств ЗСЗСР
М.П. Дубенько

